

РЕФЕРАТ

Іванюк Андрій Сергійович «Особливості професійної підготовки управлінських кадрів поліції на основі досвіду країн ЄС» (за матеріалами Національної поліції України)

В роботі досліджено основні теоретико-методологічні засади організаційної діяльності поліції в країнах ЄС, охарактеризовано систему суб'єктів управлінських кадрів поліції в країнах ЄС, які обумовлені рівнем соціального, культурного і наукового розвитку в країнах ЄС, національно-етнічними, територіально-географічними і культурно-історичними традиціями, менталітетом, впливом систем і досвіду підготовки у збройних силах, розвитком технологій.

Методи дослідження обрано з урахуванням об'єкта та предмета дослідження, які охоплюють низку загальнонаукових і спеціально-наукових методів, серед яких: діалектичний метод, застосування якого дозволило визначити місце управлінських кадрів у системі професійної підготовки, аналітичний метод допоміг визначити проблеми, пов'язані з особливостями організації роботи управлінського складу поліції в країнах ЄС.

З'ясовано стан використання досвіду країн ЄС в удосконаленні професійної підготовки осіб управлінського складу Національної поліції України, що визначається ідентичністю, насамперед, загального характеру, принципами, цілями і змістом правоохоронної та управлінської діяльності, а також загальними проблемами охорони публічного порядку і боротьби зі злочинністю. Саме це найбільше позначається на подібності цілей професійної підготовки управлінських кадрів поліції, її завдань, організації, змісту, форм і методів, технологій, засобів забезпечення.

Розроблено рекомендації, щодо напрямів удосконалення нормативного регулювання діяльності МВС України з поліцейськими відомствами країн ЄС та НАТО у сфері забезпечення міжнародного миру, з широким спектром і повноваженнями, серед яких, зокрема: протидія гібридним загрозам, кібербезпека, медична та психологічна реабілітація, захист прав людей, гендерна політика, зв'язок та інформаційні системи, досягнення оперативної взаємосумісності, гуманітарне розмінування, професійна підготовка й освіта, впровадження стандартів НАТО.

Кваліфікаційна робота магістра містить 105 сторінок, 4 рисунка, список використаних джерел із 70 найменувань, 1 додаток.

Ключові слова: професійна підготовка, управлінський склад, діяльності поліція, країни ЄС, правоохоронна та управлінська діяльність.

ANNOTATION

Ivaniuk Andrii Serhiyovych "Features of professional training of police management personnel based on the experience of EU countries" (based on the materials of the National Police of Ukraine)

It has been investigated the main theoretical and methodological foundations of the organizational activity of the police in the EU countries, characterizes the system of subjects of the management personnel of the police in the EU countries, which are determined by the level of social, cultural and scientific development in the EU countries, national-ethnic, territorial-geographical and cultural- historical traditions, mentality, influence of systems and experience of training in the armed forces, development of technologies.

It has been used such methodical approaches the object and subject of the research, which cover a number of general scientific and special scientific methods, including: the dialectical method, the application of which made it possible to determine the place of management personnel in the system of professional training, the analytical method helped to identify problems related to peculiarities of the organization of the work of the management staff of the police in the EU countries.

It has been concluded that the experience of the EU countries in improving the professional training of the management staff of the National Police of Ukraine, which is determined by the identity, first of all, of a general nature, principles, goals and content of law enforcement and management activities, as well as general problems of public order protection and fighting crime, is clarified. This has the greatest effect on the similarity of the goals of professional training of police management personnel, its tasks, organization, content, forms and methods, technologies, means of support.

Recommendations have been developed regarding directions for improving the normative regulation of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine's activities with the police departments of the EU and NATO countries in the field of ensuring international peace, with a wide range of powers, including: countering hybrid threats, cyber security, medical and psychological rehabilitation, protection of human rights, gender policy, communication and information systems, achieving operational interoperability, humanitarian demining, professional training and education, implementation of NATO standards.

The master's qualification work contains 105 pages, 4 figures, a list of used sources of 70 names, 1 appendix.

Key words: professional training, management staff, police activities, EU countries, law enforcement and management activities..

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ ПОЛІЦІЇ КРАЇН ЄС	10
1.1. Теоретико-методологічні особливості професійної підготовки поліцейських країн ЄС	10
1.2. Особливості організаційної діяльності керівного складу поліції в країнах ЄС	17
1.3. Системи професійної підготовки управлінців у сфері правоохоронної діяльності	24
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС У ПІДГОТОВЦІ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ ПОЛІЦІЇ	33
2.1. Особливості управлінської діяльності у сфері правопорядку та боротьби зі злочинністю	33
2.2. Оцінка впровадження досвіду країн ЄС в професійній підготовці управлінських кадрів поліції	42
2.3. Оцінка особливостей професійної підготовки працівників патрульної поліції	55
Висновки до розділу 2	69
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ ПОЛІЦІЇ ЗА УЧАСТІ КРАЇН ЄС	71
3.1. Стратегічні напрями розвитку системи підготовки кадрів поліції України за участі міжнародних партнерів	71
3.2. Особливості діяльності та підготовки підрозділів Національної поліції в умовах воєнного часу	84
Висновки до розділу 3	93
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	98
ДОДАТОК А	105

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Source Book of Police Training Statistics. *U.S. Department of Justice, Office of Police Training Programs, Bureau of Justice Statistics*. 2002. P. 47–56.
2. Амстердамский договор. Договор, учреждающий Европейское Сообщество (Рим, 25 марта 1957 г.) (консолидированный текст с учетом Ниццких изменений) (с изменениями от 16 апр. 2003 г.). URL: https://eulaw.ru/treaties/teuratom_edit
3. Брисковська О.М., Овечкіна Л.М. Досвід кадрового забезпечення діяльності поліції зарубіжних країн – один із чинників успішного удосконалення правопорядку. *Науковий вісник НАВС України*. 2013. № 2. С. 312–319.
4. Програма професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки та оборони (PDP). URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-presentation-2019/8.2019/transition-book-final-stisnuto.pdf>.
5. Пагон М. Изучение реформирования полиции в Словении. По материалам международной научной конференции. Прага, 2002. С. 18–22.
6. Lizenman I. *Europe: Politic in Education*. Oslo, 2003. P. 57.
7. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия: учеб. пособ. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Логос, 2000. 200 с.
8. Shachan R., Corgner G. *Introduction to Police Administration*. Cincinnati. 1989. P. 187–190.
9. Mc Nulty N. *Training Police Managers*. N.Y., 1979. P. 56–62.
10. Проект Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії. URL: <http://goo.gl/qJ7QWY>.
11. Anderson A. *Police*. Kopenhagen, 2012. 76 p.
12. Rothstein P.R. *Educational Psychology*. New York: Mc Graw – Hill, 1990. 111 p.

13.Бондаренко В. В. Професійна підготовка працівників патрульної поліції : зміст і перспективні напрями : монографія. К., 2018. 524 с.

14.The Recruitment and Retention of Police Officers from Minority Communities: брошура Європейської платформи з діяльності поліції та прав людини. URL: <http://www.epphr.dk/downloads.htm>.

15.Domenach J.M. Ce qu'il faut enseigner. Paris; Seuil, 1989. 90 p.

16.Грицяк І.А. Розвиток європейського управління у контексті впливу на державне управління в Україні. *Державне управління: теорія та практика*. 2005. № 2. URL: <http://www.academy.kiev.ua/ej2/index.html>

17.Вдовиченко Р. П. Управлінська компетентність керівника школи. Харків: Основа, 2007. 112 с.

18.Про затвердження Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських : наказ МВС України № 51 від 29 січ. 2018 р. URL: <http://document.ua/prozatverdzhennja-koncepciyi-zaprovadzhennja-tririvnevoyi-m-doc337366.html>

19.Drown R.J. & Augsburg F.R. Principles and Conceptions of Police Service in Europe. Glasgow, Snow Field Publ., 2003. P. 35–39.

20.A handbook to support learning in area of equal opportunities in Metropolitan Police probationer training. Hendon: Metropolitan Police Training School, 1992. P. 31–35.

21.Полудьонна Н. С., Лукашенко А. А. Методика викладання в училищах професійної підготовки працівників міліції : метод. рек. Київ : НАВС, 2015. 56 с.

22.Шувалова Н. Лояльность – значит верность? *Служба кадров и персонал*. 2004. № 1. С. 39–42.

23.Model Code of Conduct for Public Officials. URL: <http://workspace.unpan.org/sites/internet/Documents/UNPAN038306.pdf>

24.Декларація Ради Європи «Про поліцію». *Політичний вимір діяльності МВС України (відповідь на виклики XXI століття)* / За ред. Ю. І. Римаренка, Я. Ю. Кондратьєва. К.: НАВСУ, 2003. 292 с.

25. Richtlinien die Auswahl und Einstellung von Nachwuchskrften mitder Befuhrung zum Richteramp und Diplomingenieuren (TH/Universitet) fur den huheren Polizeivollzugsdienst im. BGS. Berlin. 2002. 25 s

26. Академия полиции в г. Щитно Министерства внутренних дел и администрации Республики Польша. URL: www.wspol.eu

27. Havighurst R.J. Developmental Tasks and Education. N.Y., 1972. P. 2–4.

28. Про внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» щодо удосконалення діяльності закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання (реєстр № 2349 від 30 жовт. 2019 р.). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67233

29. Peeters H. Constructing comparative competency profiles: the Netherlands experience. *International Perspectives on Police Education and Training. Routledge*. 2013. P. 90–114.

30. Копан О. В., Азаров М. Ю., Бобрицький Л. В. Кадрова політика в органах внутрішніх справ у аспекті забезпечення національної безпеки України. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2010. Вип. 23. С. 209–215.

31. Про затвердження Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції: Наказ МВС України від 24 груд. 2015 р. № 1625. *База даних «Законодавство України». Верховна Рада України*.

32. Загальна характеристика поліцейських систем деяких зарубіжних країн. URL: <https://allrefrs.ru/2-35337.html>.

33. Police and Judicial in «Next Executive Mission». *Vienna: 1st CIVPOL Management Seminar*. Handout, 6–10 August 2001. 145 p.

34. Университет имени Миколаса Ромериса (Литовская Республика). <http://www.policijas.koledza.gov.lv/lv/sakums>.

35. Коненко С.Я. Реорганізація системи МВС України на сучасному етапі державотворення: (із досвіду реорганізації поліції Німеччини). К.: Знання України, 2006. 44 с.

36.Негодченко О.В. Використання досвіду діяльності поліції зарубіжних країн для вдосконалення роботи з персоналом ОВС щодо забезпечення прав і свобод людини. *Науковий вісник Дніпропетровської юридичної академії*. 2004. № 1 (14). С. 3–13.

37.Міністерство освіти та науки України – пропозиції щодо ЗУ «Про освіту дорослих» від 15 берез. 2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/uzmezhan-tizhnya-vidkritogo-uryadu-mon-provelo-shiroke-obgovorennya-zakonoproektiv-shodo-vishoyi-osviti-ta-osviti-doroslih>.

38. Дембіцька С.Л. Підготовка кадрів органів державного управління у сфері надання послуг населенню України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2008. № 3. С. 1–7.

39.Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

40 Руколайніна І.Є., Леміш О.О. Формування та підготовка кадрів (персоналу) до органів Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 104–106.

41 Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України : Наказ МВС України від 25 листоп. 2016 р. № 1252. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS675.html.

42 Швець Д. В. Використання закордонного досвіду в системі підготовки кадрів для органів і підрозділів Національної поліції України. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*: тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 18 листоп. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. С. 238–241.

43.Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / За ред. В.Г Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.П. Бабин. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 384 с.

44.Федералізм і різновиди поліцейських систем (Женевський центр демократичного контролю над збройними силами). *Geneva: Centre for the Democratic Control of Armed Forces*. 2011. 64 с.

45.Зарубіжний досвід ефективної комунікації поліцейських: аналітичний огляд / Національна академія внутрішніх справ. Наукова лабораторія з проблем психологічного забезпечення. К., 2018. 30 с. URL:<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/13696/1/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%20%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4.pdf>

46.«Еразмус+»: можливості міжнародної співпраці для сфери професійної освіти. Erasmus+ is the EU's programme to support education, training, youth and sport in Europe. URL: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en#tab-1-5

47.Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України: зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.) / МВС України, Департамент патрул. поліції України; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки. Харків: ХНУВС, 2016. 175 с. URL: <https://docplayer.net/72064696-Osoblivosti-pidgotovki-policeyskih-v-umovah-reformuvannya-sistemi-mvs-ukrayini.html>.

48.Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 528 с.

49.Попов С. В. Особливості фізичної підготовки майбутніх правоохоронців на початковому етапі навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2014. Вип. 3. С. 80–86. (Серія 15 «Науково- педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)»). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_015_2014_3_17.

50.Швец Д. В. Первинна професійна підготовка як необхідна правова вимога до підготовки поліцейських. *Право і Безпека*. 2017. № 3. С. 103–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2017_3_21.

51.Професійна програма первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліцію на посади поліцейських (інспекторів) патрульної поліції / [В. В. Черней, В. Р.

Слівінський, Є. О. Жуков та ін.]. Київ, 2017. 582 с.

52. Про вищу освіту : Закон України – чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 24 вересня 2015 року. Київ, 2015. 100 с.

53. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Академвидав, 2014. 456 с.

54. Андреев А. Особливості підготовки поліцейських кадрів у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. URL: https://revolution.allbest.ru/pedagogics/00943111_0.html .

55. Взаємне визнання дипломів – необхідна умова створення єдиного європейського освітнього простору. *Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи*: монографія / За заг. ред. Ф.Г. Ващука. Ужгород: ЗакДУ, 2011.

56. Зарічанський О. А. Використання зарубіжного досвіду у процесі формування правової культури майбутніх правоохоронців. URL: http://virkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp4/vyhovanna/zarichanskij.pdf

57. Ізбаш К. С. Зарубіжний досвід підготовки кадрів поліції в європейських країнах. *Південноукраїнський часопис*. 2013. № 1. С. 36–40.

58. Кузьменко І. Г. Нормативно-правове регулювання професійної підготовки управлінських кадрів поліції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. № 3. С. 176–181.

59. Липницький В.А. Деякі правові проблеми підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України. *Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 20 трав. 2016 р.) / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2016. С. 35–37.

60. Партнерство заради миру: Програми НАТО від 24 груд. 2019 р. URL: <https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/ukrayina-nato/partnerstvo-zaradi-miru>

61. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи освіти МВС України відповідно до європейських стандартів. URL: <https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=899820>

62. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи освіти МВС України відповідно до європейських стандартів. URL: <https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=899820>

63. Полудьонна Н. С., Лукашенко А. А. Методика викладання в училищах професійної підготовки працівників міліції : метод. рек. Київ : НАВС, 2015. 56 с.

64. Про введення воєнного стану: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2>

65. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

66. Ковалів М.В., Іваха В.О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4948/vnulpurn201683712.pdf>

67. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану: проект Закону України від 13.03.2022 № 7147. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73909

68. Про внесення зміни до Дисциплінарного статуту Національної поліції України щодо присвоєння спеціальних звань поліції під час дії воєнного стану: проект Закону України від 20.03.2022 № 7184. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39258>

69. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>

70. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України: наказ МВС України від 07.11.2018 № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#n17>

